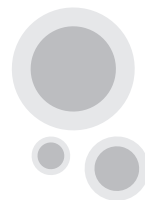

Del 1

Barndom, ungdom, didaktik og dannelse

Denne del rummer case-opgaver til:

- Kapitel 1: Barndom og opvækst i opbrudssamfundet
- Kapitel 2: Moderne ungdom
- Kapitel 3: Didaktik
- Kapitel 4: Dannelse i en medialiseret tid

1. Barndom og opvækst i opbrudssamfundet

Af Per Schultz Jørgensen

Case

Er barndommen til for sin egen skyld eller skal barndommen indregnes i den store nationale økonomiske kalkule? Svaret hælder i vores tid til det sidste. Børn er ligesom alle os andre borgere i en konkurrencestat; de skal lære noget allerede fra starten af livet, de skal tilegne sig nyttige kompetencer og blive i stand til at indgå i et samfund, der kræver omstillingsparate borgere.

Vi skal derfor tænke barndommen ind i et livsforløb, der gradvist skaber mennesker, der bedst muligt kan bidrage til det store samfundsmaskineri. Her ligger de værdier, der også kommer til at præge synet på barndommen. Det er vækst, effektivisering, konkurrence, præstation og nyttemaksimering.

Tre ministre udtrykker samstemmigt synspunktet på denne måde:

”Børn fødes ikke som 7-årige, når de begynder i skolen. Derfor er vi nødt til at tænke det her førskoleelement med, hvis vi skal nå målsætningen om, at næsten alle er i stand til at tage en ungdomsuddannelse.” (Christine Antorini, undervisningsminister, Karen Hækkerup, fødevareminister og Morten Østergaard, uddannelses- og forskningsminister i kronik i Politiken: ”Veluddannede pædagoger er alfa og omega”, den 13. november 2012).

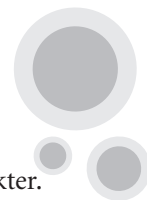
Vi lever i en globaliseret verden, hvor der stilles større og større krav til samfundet. Derfor skal børn fra en tidlig alder tænkes med ind i den helt overordnede synsvinkel, at de skal være nyttige for det nationale BNP.

Kritikerne af nyttesynspunktet hævder, at:

- Børns egenart forsvinder
- Børn reduceres til midler i det store regnskab
- Legen udhules
- Børnekulturen reduceres
- Der er tale om et smalt og overfladisk børnesyn.

Derfor, siger kritikerne, skal der kæmpes for at fastholde et børnesyn. Det fik børneforskerne Per Schultz Jørgensen, Dion Sommer, John Halse, Jesper Juul, Margrethe Bruhn Hansen, Erik Sigsgaard, Klaus Nielsen, Thomas Ellegaard, Ditte Winter-Lindqvist, Marianne Hedegaard, Charlotte Højholt og Jytte Bang til at formulere en samlet protest:

”Vi er dybt pessimistiske over de svar, der serveres i dag, og vi tror, at børn og barndom er i faretruende risiko for at ende som faktorer i en markedsanalyse” (Kronik i Information: ”Fra barndom til faktura”, den 5. september 2011).

Spørgsmål til case

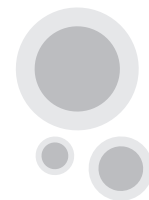
- Diskutér nyttesynspunktet i forhold til et humant børnesyn, og overvej konsekvenserne af begge synspunkter.
- Overvej mulige pædagogiske metoder, der kan tilgodese begge synsvinkler.

Litteratur

Antorini, C., Hækkerup, K. & Østergaard, M. (2012). Veluddannede pædagoger er alfa og omega. *Politiken.dk*. Lokaliseret den 1. september 2019 på: <https://politiken.dk/debat/kroniken/art5461963/Veluddannede-p%C3%A6dagoger-er-alfa-og-omega>

Schultz Jørgensen, P. et al. (2011). Fra barndom til faktura. *Information.dk*. Lokaliseret den 1. september 2019 på: <https://www.information.dk/debat/2011/09/barndom-faktura>

2. Moderne ungdom

Af Peter Larsen

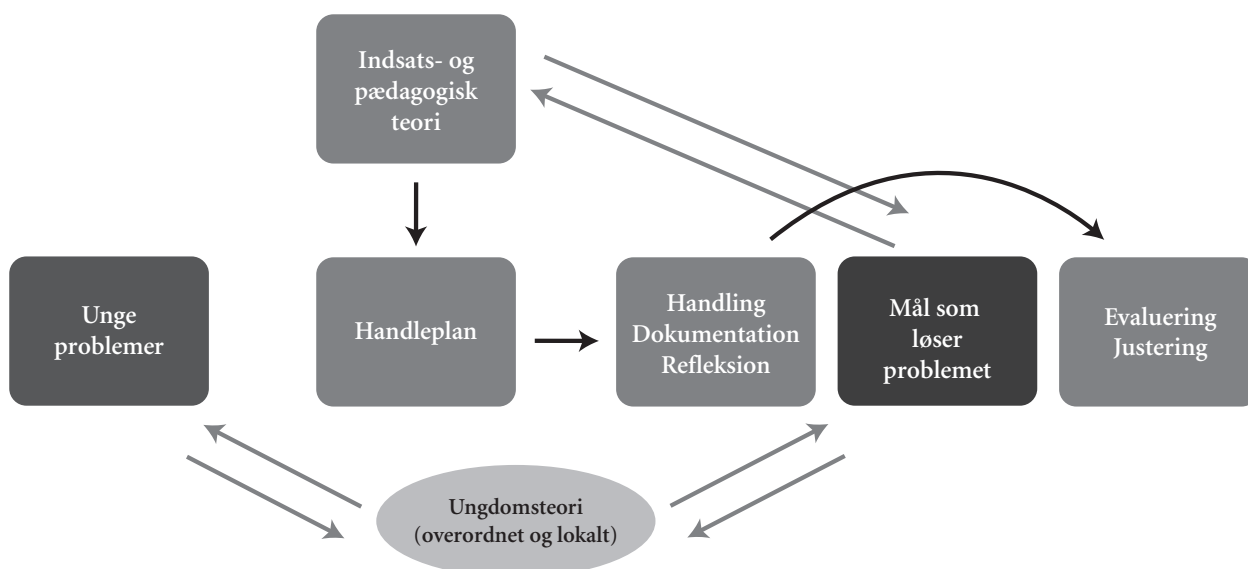
Case

En gruppe på fem drenge fra det lokale boligområde befinder sig i periferien af stærkt kriminelle ældre grupperinger. Drengene er af både dansk og anden etnisk baggrund end dansk, og de er hinandens bedste venner.

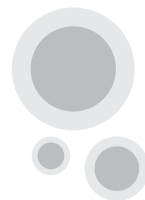
Drengene er 14-15 år og går alle i 8.-9. klasse. I skolen går det ikke så godt, og det har været sådan længe. De har svært ved at honorere de faglige krav, de keder sig, er umotiverede og er ofte i eller på kanten af konflikter med deres lærere. Drengene er derfor fagligt under niveau, ingen af dem er erklæret uddannelsesparate, og der er registeret et temmelig højt fravær fra skolen.

Ungdomsklubben Kometen hører til i egne lokaler tæt på fem minutters gang fra skolen. Selvom de fem drenge ikke deltager i klubbens aktiviteter, kender pædagogerne her drengene og har en udmærket kontakt til dem. Drengene og pædagogerne kender mest hinanden fra, da drengene var yngre og gik i fritidsklubben. Pædagogerne ved, at drengene er tæt på kriminalitet, og at de ryger en del hash. De ved dog også, at de interesserer sig for idræt og musik (rap), de spiller en del fodbold, og de løber godt og meget, når de spiller i skolegården eller på baner i lokalområdet.

- Start med at se følgende videooplæg med lektor Sven Mørch: <http://www.ungdomsringen.dk/inspiration/ungdomsringens-akademi/sven-moerch>
- Vær særligt opmærksom på Ungdomsprojektmodellen, der præsenteres 10:55 minutter inde i filmen. Modellen er udviklet af Sven Mørch og findes også i bogen: "Ungdomsprojekter – en pædagogisk arbejdsform" (Mørch, 1993).

Figur 1: Ungdomsprojektmodellen (Mørch, 1993).

Spørgsmål til case

Med afsæt i kapitel 2, videooplægget og ungdomsprojektmodellen:

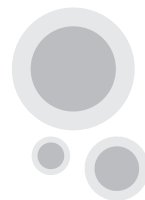
1. Diskuter og analyser drengenes ungdomsproblem.
2. Opstil tre mål for løsning af ungdomsproblemet.
3. Identificer en handleplan, der går på tværs af skolen og ungdomsklubben i et tværfagligt samspil.

Litteratur

Mørch, S. (1993). *Ungdomsprojekter: En pædagogisk arbejdsform*. København: Rubikon.

Ungdomsringen (2015). Sven Mørch: Om perspektiver på fritid og ungdom. *Ungdomsringen. dk*. Lokaliseret d. 1. september 2019 på: <http://www.ungdomsringen.dk/inspiration/ungdomsringens-akademi/sven-moerch>

3. Didaktik

Af Mikkel Hald

Case

I en 2. klasse på Flynderskolen er der matematiktimerne, og eleverne er i gang med at løse opgaver i mindre grupper. Et par af grupperne er ikke lige så aktive i arbejdet med matematikopgaverne som resten af klassen. I stedet for om opgaverne tales meget om alle de ting, eleverne vil lave, når de kommer i SFO. Samtalerne handler mest om spillet Minecraft, hvilke ting de vil bygge, hvordan man gør det, og hvilke materialer, der er nødvendige. Drøftelserne bliver mere og mere højlydt, som timen går, og til sidst bryder klassepædagogen ind og siger med høj stemme, at de skal lave deres opgaver og ikke tale om alt muligt andet. Det kan de jo gøre, når de kommer i SFO. Efter timen drøfter klasselæreren og klassepædagogen den foregående time, og de er enige om, at det er forstyrrende, at en stor del af eleverne ikke kan samle sig om timens faglige indhold. De er begge bekymrede for, hvordan det skal gå med de pågældende elevers faglige niveau, samt at forstyrrelserne skal sprede sig og påvirke resten af klassen. Klasselæreren spørger ind til, hvordan de pågældende elever er i SFO-tiden – hvad de laver, og hvem de er sammen med. Klassepædagogen svarer, at hun ofte ikke ved, hvad de laver, og at de for det meste ”bare spiller computer eller sådan noget”.

Case-opgave

Kom med et bud på en didaktisk funderet aktivitet, der kan hjælpe eleverne, klasselæreren og klassepædagogen med at løse de udfordringer, der optræder i casen. I skal – eventuelt i studiegruppen – starte med at reflektere, diskutere og derefter besvare følgende spørgsmål:

- Hvad ser I som casens væsentligste problemstilling eller dilemma?
- Hvilke pædagogiske udfordringer og opgaver optræder i casen?
- I hvilken sammenhæng vil en didaktisk funderet aktivitet fungere bedst? I klasserummet, i fritidsdelen eller i begge kontekster?
- Hvilke begreber fra dette kapitel kan I bruge til at underbygge jeres didaktiske valg?

I kan med fordel benytte en af de didaktiske modeller, der er beskrevet i dette kapitel, i jeres planlægningsarbejde.

Walk & talk-øvelse

Første del:

Drøft og diskutér det følgende spørgsmål med en medstuderende, mens I går en tur:

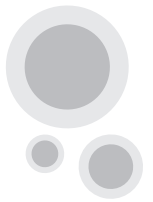
- Hvordan kan målstyring påvirke den didaktiske planlægning og udførsel af aktiviteter?
- *Benspænd:* I må først vende tilbage til undervisningslokalet/studiegruppen, når I har gået 800 skridt. I kan eventuelt downloade en app til formålet.
- Notér de vigtigste pointer og refleksioner fra jeres drøftelser.

Anden del:

Reflektér over følgende spørgsmål med din makker på baggrund af den foregående *walk & talk*:

- Hvordan fungerede det for samtalen at gå, mens I drøftede spørgsmålet?
- Hvordan påvirkede det dialogen, at I skulle tælle jeres skridt?
- I hvor høj grad fik I drøftet og besvaret spørgsmålet?

4. Dannelse i en medialiseret tid

Af Astrid Hestbech

Case

I en 5. klasse har alle klassens elever en mobiltelefon og adgang til nettet. En fredag formiddag har de besøg af en SSP-konsulent, der fortæller om, hvordan man skal kommunikere over nettet, og hvad der ikke er hensigtsmæssigt at dele. Oplægget hedder ”god net-etik”. Mange af børnene er aktive på Instagram og Snapchat, og de hører interesseret efter, hvad SSP-konsulenten fortæller.

Samme aften afholdes sodavandsdiskotek på skolen. Børnene bruger deres telefoner undervejs og sender sjove beskeder til hinanden. To af drengene går på toilettet, de pjatter og fjoller, og mens den ene af dem tisser, filmer den anden dreng det. De griner begge to, også da ham der filmer det, deler filmen med flere af klassens elever. Filmen bliver hurtigt delt videre, og nogle af pigerne modtager filmen. Pigerne bliver forargede og kontakter med det samme en af de voksne på skolen.

Spørgsmål til case

- Hvordan vil du agere som pædagog, hvis det er dig, der bliver kontaktet?
- Hvordan vil du efterfølgende samle op på situationen?
- Hvordan vil du i fremtiden understøtte at disse børn lærer hvordan man gebærder sig hensigtsmæssigt gennem teknologier?